

शिवपुरी गाउँपालिकाको

आ.ब.२०७६/७७ को

बजेट वक्तव्य

(गाउँपालिका उपाध्यक्ष श्री मञ्जु के.सी.ले मिति २०७६ आषाढ १० गते पाँचौँ गाउँसभामा पेश गर्नु भई सभाबाट सर्वसम्मत पारित भएको बजेट वक्तव्य)

गाउँसभाका अध्यक्षज्यू,

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु,

ऐतिहासिक रुपमा सम्पन्न भएको स्थानीय तहको निर्वाचन पश्चातको पाँचौँ गाउँसभामा हामी उपस्थित भएका छौं । आजको यस गरीमामय गाउँसभामा उपस्थित भईरहँदा म ज्ञात अज्ञात शहीदहरुप्रति श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्न चाहन्छु । विगतका ऐतिहासिक आन्दोलनका घाइते एवम् अंगभंग हुनुभएकाहरु प्रति उच्च सम्मानभाव व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

यस गरिमामय समारोहमा उपस्थित सदस्यज्यूहरु, र यस गाउँको सम्बृद्धि र विकासमा चासो र सरोकार राख्नु हुने राजनैतिक दलका प्रमुख तथा प्रतिनिधीज्यूहरु, राष्ट्रसेवक कर्मचारी, विभिन्न संघ संस्थाका प्रमुख तथा प्रतिनिधीज्यूहरु, समाजसेवी, मानवअधिकारकर्मी, नागरिक समाजका प्रतिनिधि, उद्योग व्यवसायी, बुद्धिजीवी, संचारकर्मी तथा आम गाउँबासीहरु समक्ष गाउँपालिकाको पाँचौँ सम्मानित गाउँसभामा गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को समग्र आय, व्यय विवरण, बजेट तथा कार्यक्रमहरु प्रस्तुत गर्न पाउँदा गौरवान्वित भएको छु ।

नयाँ संविधान र स्थानीय सरकार सञ्चालनको अभ्याससँगै सम्बृद्ध गाउँपालिका विकास गर्नु आजको आवश्यकता रहेको छ । सीमिति स्रोत साधनको कुशल व्यवस्थापन गर्दै छोटो अवधिको सिकाई र भोगाईबाट आगामी दिनमा नतिजामा आधारित उपलब्धिमुलक योजना निर्माण र प्रभावकारी कार्यान्वयनबाट मात्र सम्बृद्धि हासिल हुने विश्वास लिएको छु ।

यस सभाका सभाध्यक्षज्यू,

अब म यस गाउँपालिकाको चालु आ.व.२०७५/७६ को आषाढ मसान्त सम्मको अनुमानित बजेट विवरण संक्षिप्त रुपमा प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

चालु आ व २०७५/०७६ को अनुमानित बजेट ४५,००,८१,०००/- (पैतालिस करोड एकासी लाख) मध्ये चालु आ.व.को आषाढ मसान्त सम्ममा रु.४२,८१,१६,००० (बयालीस करोड एकासी लाख

सोह हजार मात्र) मात्र प्राप्त हुने अनुमान गरिएको छ । चालु आ.ब.को लागि तेस्रो गाउँ सभाबाट अनुमान गरिएको भन्दा २,१९,६५,०००। (दुई करोड उन्नाईस लाख पैसट्ठी हजार) कम आय प्राप्त भएकोले चालु आ.ब.को आषाढ मसान्त सम्ममा प्राप्त आयको शत प्रतिशत नै खर्च हुने अनुमान गरिएको छ । आय कम प्राप्त भएकै कारण चालु आ.ब.को केहि परियोजनाको दायित्व आगामी आ.ब.मा सार्ने प्रस्ताव गरेको छ ।

सभा अध्यक्षज्यू,

अब म चालु आ.ब.को समग्र योजना तथा कार्यक्रमको प्रगति विवरण प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

- चालु आ.ब.मा सञ्चालीत धेरै जसो योजनाहरु सम्पन्न भएका छन् । केही योजनाहरु अन्तिम चरणमा रहेका छन् ।
- गाउँपालिका भवन निर्माणको करिब ६५ प्रतिशत काम सम्पन्न भएको छ । सम्झौता अवधि भन्दा अगावै काम सम्पन्न हुने आंकलन गरिएको छ ।
- वडा गौरवका योजनाहरु ठेक्का व्यवस्थापन मार्फत सञ्चालन गरिएकोमा तीव्र गतिले काम भईरहेको छ । आगामी आ.ब.को लागि उक्त योजनाहरुको भुक्तानीको दायित्व सारिएको छ ।
- उपभोक्ता समिति मार्फत सञ्चालन हुने योजनाहरु अन्तिम चरणमा रहेका छन् । ढिलो अख्तियारी प्राप्त भएका कारण केही योजना अहिले पनि सञ्चालन भई रहेका छन् ।
- योजना सञ्चालन व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन प्राविधिकको व्यवस्था र अनुगमनलाई प्रभावकारी बनाईएको छ ।
- आयोजनाको संख्या धेरै, कर्मचारीको अभाव, उपभोक्ता समितिलाई लागत सहभागिता जुटाउन असहज आदी कारणले योजना सञ्चालनमा चुनौतीको सामना गर्नु परेको छ ।

सभा अध्यक्षज्यू,

अब म यस सम्मानित सभा समक्ष आगामी आ.ब.२०७६/७७ को बजेटका उद्देश्य र प्राथमिकता प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

बजेट निर्माण गर्दा राष्ट्रिय तथा प्रदेश योजनाले परिलक्षित गरेका उद्देश्यहरु तथा दीगो विकासका लक्ष्यहरु हासिल गरी राष्ट्रिय प्रतिबद्धतालाई पुरा गर्ने कार्यमा यस गाउँपालिकाबाट सो अनुरूपका क्रियाकलाप सञ्चालन गरिने गरी बजेट विनियोजन गरेका छौ । साथै गाउँपालिकाको सोच र आवधिक योजनाले निर्दिष्ट गरेका विषयगत उद्देश्यहरु हासिल गर्ने

अभिप्रायका साथ उत्पादन वृद्धि, रोजगारका अवसरको सिर्जना, शैक्षिक गुणस्तरमा सुधार, स्वास्थ्य सेवाको स्तरोन्नती तथा पुर्वाधार विकासलाई जोड दिईएको छ ।

शिवपुरी गाउँपालिकाको बजेटका उद्देश्यहरु यस प्रकार छन :

- आर्थिक, शैक्षिक तथा सामाजिक विकासमा शिवपुरी गाउँपालिकालाई अग्रणी गाउँपालिकाको रुपमा विकास गर्ने ।
- स्थानीय तहको विकासमा जनतालाई प्रत्यक्ष रुपमा सहभागी गराउने ।
- स्थानीय तहको अधिकारलाई कार्यान्वयनमा ल्याई समावेशी विकास प्रयासलाई टेवा पुऱ्याउने ।

बजेटका प्राथमिकताहरु

- शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी र सरसफाईमा लगानी,
- पुर्वाधार कार्यक्रममा लगानी मार्फत रोजगारीको अवसरमा वृद्धि,
- कृषि तथा पशुपालनमा लगानी मार्फत उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि तथा कृषिको आधुनिकीकरण र व्यवसायीकरण,
- पर्यटन पूर्वाधारका विकास र प्रवर्धन,
- सार्वजनिक प्रशासन र सेवा प्रवाहमा सुधार ।

यस सभाका सभाअध्यक्षज्यू,

माथि उल्लिखित उद्देश्य तथा प्राथमिकता हासिल गर्नको लागि आगामी आ.व. २०७६/७७ को लागि कुल रु.३९ करोड २८ लाख १७ हजार)बजेट विनियोजनको प्रस्ताव गरिएको छ । यस विनियोजनमा नेपाल सरकार मार्फत सिधै कोष तथा लेखा नियन्त्रण कार्यालयबाट प्राप्त हुने सामाजिक सुरक्षाको बजेट समावेश गरिएको छैन ।

कुल विनियोजन बजेट मध्ये पुँजिगत खर्चको लागि रु. १५ करोड ३२ लाख ९ हजार प्रस्ताव गरिएको छ भने चालु खर्च तर्फ रु.२३ करोड ९६ लाख ८ हजार प्रस्ताव गरिएको छ ।

आगामी आ.व. २०७५/७६ को लागि राजस्व तथा अनुदान प्राप्तिको अनुमानित आय सम्बन्धी विवरण निम्नानुसार अनुमान गरिएको छ ।

राजस्व तथा अनुदान प्राप्तिको अनुमान		
		रु. हजारमा
शीर्षक		आ.व. ०७६/७७ को लक्ष्य
राजस्व:		
	आन्तरिक राजस्व:	२१३२२ (२ करोड १३ लाख २२ हजार)
	राजस्व बाँडफाँड प्राप्ति	
	नेपाल सरकार मार्फत	६६४०० (६ करोड ६४ लाख)
	सवारी साधन कर बापत प्रदेशबाट	२१६६८ (२ करोड १६ लाख ६८ हजार)
	जि.स.स. मार्फत गत वर्षको ढुङ्गा गिट्टि बालुवा आदीको राजस्व	३००० (३० लाख)
अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण:		
	नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान:	
	वित्तीय समानीकरण अनुदान	८६२०० (८ करोड ६२ लाख)
	सशर्त अनुदान	१६७४०० (१६ करोड ७४ लाख)
	प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान:	
	वित्तीय समानीकरण अनुदान	९९२१ (९९ लाख २१ हजार)
	सशर्त अनुदान	१९०६ (१९ लाख ६ हजार)
	समपूरक अनुदान	१०००० (१ करोड)
जनसहभागिता:		
	नगद सहभागिता	५००० (५० लाख)
कूल आय जम्मा		३९२८१७ (३९ करोड २८ लाख १७ हजार)

सभा अध्यक्षज्य,

अब म क्षेत्रगत रुपका प्राथमिकता र प्रमुख योजना तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न गईरहेको छु ।

१) पूर्वाधार तथा भौतिक संरचना बिकास :

- शिवपुरी गाउँपालिकाको सबै वडा समेट्ने शिवपुरी कृषि रिङ्गरोडको समपूरक अनुदानको लागि रु.८० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- वडा गौरवका योजनाहरुको गत वर्षको दायित्वको लागि रु.२ करोड पचास लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- वडा नं.को वडा गौरवको योजना चिसापानी भ्यू टावरको निर्माणमा रु.५० लाख र वडा नं.७ को वडा गौरवको योजना सडक निर्माणमा रु.२५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- गाउँपालिका भवन यसै वर्ष निर्माण सम्पन्न हुने गरी बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- वडा नं. ६ को वडा भवन निर्माणको यस वर्षको दायित्वलाई रु.१ करोड विनियोजन गरिएको छ भने अन्य वडा कार्यालय निर्माणको लागि एकमुष्ट रु.१ करोड विनियोजन गरिएको छ र बहुवर्षिय कायम गरी आगामी आ.व.मा क्रमश विनियोजन गर्दै लगिने छ ।
- उपभोक्ता समिति मार्फत सञ्चालन हुने आयोजनाहरुमा लागत सहभागिता कम्तिमा ५ प्रतिशत प्रस्ताव गरिएको छ ।
- पछि आवश्यकता र प्राथमिकताका आधारमा परियोजना छनौट हुने गरी समपूरक कोषको लागि रु. १ करोड ५० लाख विनियोजन गरेको छु ।
- सबै वडा कार्यलय तथा सेवा केन्द्रहरुमा द्रुत गतिको ईन्टरनेट सेवा पुर्याउन बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- कच्ची सडकहरुको मर्मत सम्भारको लागि सडक लेन्थ म्यान राख्ने कार्यको परिक्षणको रुपमा शुरुवात गर्न बजेट विनियोजन गरिएको छु ।
- मर्मत सम्भार कोषको लागि रु.२० लाख विनियोजन गरिएको छ ।

२) आर्थिक प्रशासन तथा राजस्व परिचालन :

- आन्तरिक आयको संकलन, दाखिला तथा अभिलेखनलाई नियमित र व्यवस्थित गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- राजश्व व्यवस्थापन तथा संकलनको लागि कर शिविर सञ्चालन तथा राजश्व शाखाको क्षमता विकास गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

३) सामाजिक विकास

(क) अध्ययन अनुसन्धान, वातावरण, तथा विपद्द ब्यवस्थापन, स्वास्थ्य तथा सरसफाई:

- गाउँपालिकाको न्यायिक सम्पादनमा प्रवाभाकारीता एवं विश्वसनियता बृद्धि गर्न स्थानीय न्यायिक समितिलाई सक्षम सवल बनाउन आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- गाउँपालिकाको केन्द्रमा िबद, खम्मभय ह/चबथ सुविधा सहित :द्यद्यव म्यअतयच सहितको विशेषज्ञ स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउन रु.२० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- उपाध्यक्ष संग मातृशिशु पोषण कार्यक्रमको लागि रु.१० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- स्वास्थ्य संस्थाको सुदृढीकरण र हरेक वडामा सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई स्थापना गर्न बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- गाउँपालिकामा विपद् व्यवस्थापन कोषमा रु. ५ लाख विनियोजन गरिएको छ । असाहाय, बेसाहाराहरुलाई आर्थिक सहायता प्रदान गर्न रु.१० लाख विनियोजन गरिएको छ ।

ख) समुदाय विकास तथा समावेशी विकास :

- महिला, बालबालिका आदिवासी जनजाती, दलित, अपाङ्ग, जेष्ठ नागरिकको क्षेत्रमा विविध कार्यक्रम गर्न बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- बालबालिका, अपाङ्ग, सुस्त मनस्थिति, मानसिक सन्तुलन गुमाएका तथा बुद्धबृद्धाको अत्यावश्यक सहयोगको लागि हित कोष स्थापना गर्न रु.२ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

ग) शिक्षा, कृषि, बन, व्यापार, खेलकुद, साहित्य, सञ्चार, कला र संस्कृति, सुरक्षा:

- प्रस्तावित उच्च मा.वि., मा.वि., नि.मा.वि. मा विषयगत शिक्षक व्यवस्थापन गर्न रु.३० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- कम्प्यूटर कक्षाको व्यवस्थापन तथा तालिमको शुरुवात गर्न रु.५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- स्याउरे भूमे मा.वि.ले चर्चेको ढुङ्गे डाँडामा प्राविधिक शिक्षालय स्थापनाको लागि रु.३० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- अंग्रेजी माध्यमबाट पठन पाठनमा सहयोग पुऱ्याउन बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- माध्यामिक विद्यालयहरुमा सेनीटरि प्याड वितरण गर्ने स्वचालित मेशीन खरिदको लागि रु.२ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- अध्यक्ष प्राविधिक शिक्षा छात्रवृत्तिको लागि रु. ५ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छ ।
- विद्यालयमा कार्यरत कर्मचारी र बाल विकासका स.का.हरुलाई प्रोत्साहन भत्ता तथा पोशाक भत्ताको व्यवस्था गरिएको छ ।

- साविक बमोजिम एक गाउँ एक प्राविधिको लागि आवश्यक बजेट व्यवस्थापन गरिएको छ ।
- व्यवसायीक रुपमा फलफुल खेती गर्ने लाई अनुदानको लागि रु.५ लाख, व्यवसायीक माछा पालनलाई अनुदान रु.५ लाख व्यवसायीक च्याउ खेती अनुदान रु.४ लाख र व्यवसायीक टनेल खेती अनुदानको लागि रु.५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- व्यवसायिक रुपमा भैसी, गाई, बाख्रा, लोकल कुखुरा, बंगुर, माछा पाल्ने व्यवसायीलाई अधिकतम उत्पादनको आधारमा अनुदान दिन आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- पशु विमा कार्यक्रमको लागि रु.५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- कृषि तथा पशुसेवा क्षेत्रको सम्भाव्यता अध्ययन तथा रणनीति निर्माणको लागि रु.३ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- बाँदरले समुदायमा पारेको हानी नोक्सानी, असरलाई नियन्त्रण गर्न आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गर्न रु. ५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- उत्कृष्ट कृषकहरुलाई पुरस्कृत गर्नको लागि रु.१ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- संस्कृति पर्व, कला संरक्षणको लागि रु.५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- खेलकुद विकासको लागि रु.५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- संवैधानिक अधिकार अन्तर्गत नगर प्रहरी राख्ने कार्यको शुरुवात गर्न रु.५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- सार्वजनिक शौचालय निर्माणको लागि रु.८ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

घ) पर्यटन विकास

- पर्यटन प्रवर्द्धनको लागि रु.१० लाख विनियोजन गरिएको छ ।

ङ) सार्वजनिक सेवा, सुशासन प्रवर्द्धन एवं संगठन विकास, अध्ययन, अनुसन्धान :

- यस आ.ब.मा करारमा कार्यरत कर्मचारीको संख्या यथावत कायम गर्न प्रस्ताव गरेको छु । सो बमोजिम बजेटको विनियोजन गरिएको छ । कार्यरत कर्मचारिको निरन्तरताका सम्बन्धमा आवश्यक निर्णय गर्न कार्यपालिकालाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्न प्रस्ताव गरेको छु ।
- सार्वजनिक सेवा प्रवाह गर्न, सुशासन कायम गर्न, संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
- योजना सञ्चालन व्यवस्थापनको लागि भौतिक पूर्वाधारका योजनामा ३ प्रतिशत कन्टिन्जेन्सी काट्न प्रस्ताव गरेको छु ।

- प्रत्येक वडा कार्यालयमा विद्युतिय माध्यमबाट सेवा प्रवाह संचालन गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- विभिन्न तथ्यांक संकलन तथा अभिलेख व्यवस्थापनको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- सेवा प्रवाहलाई सूचना प्रविधी मैत्री बनाउन आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ । राज्यको चौथो अंगको रुपमा रहेका सञ्चार जगतको क्षेत्रमा विविध क्रियाकलाप सञ्चालन गर्न रु.५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

यस गाउँपालिकालाई आर्थिक, सामाजिक, शैक्षिक रुपमा विकसित र समुन्नत बनाउनु हामी सबैको चुनौति रहेको छ । यो चुनौतिलाई सामना गरी तमाम शिवपुरी गाउँवासीको चाहना र भावना अनुरूप तीव्रगतिमा विकसित गाउँपालिका बनाउनु हामी सबैको दायित्व बन्न पुगेको छ । यसका लागि हामी सबैको एकताबद्ध प्रयासको आवश्यकता छ र विनियोजित परियोजना तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयन मार्फत सम्बृद्ध शिवपुरी बनाउनको लागि सम्पूर्ण गाउँवासी एक मत हुनेछौं भन्ने विश्वास लिएको छु ।

प्रस्तुत बजेट तर्जुमा गर्दा मार्गनिर्देन गर्नुहुने गाउँपालिकाका अध्यक्षज्यू प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । बजेट निर्माणमा सहभागि भई रचनात्मक भूमिका निर्वाह गर्नुहुने वडा अध्यक्षज्यूहरु, कार्यपालिका सदस्यज्यूहरु प्रति पनि आभारी छु । बजेट तर्जुमा गर्दा सुभाष प्रदान गर्नुहुने स्थानीय राजनीतिक दलका नेतृत्वकर्ताहरु, निजी तथा सहकारी क्षेत्र, नागरिक समाज, सञ्चार जगत, गैर सरकारी क्षेत्रका प्रतिनिधिहरु, कर्मचारीहरु लगायत सबैलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । धन्यवाद ।

मञ्जु के.सी.
(उपाध्यक्ष)

मिति : २०७६ असार १० गते ।